

બોચાસણવાસી શ્રી અક્ષરપુરુષોત્તમ સ્વામિનારાયણ સંસ્થા
સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા

ઉકેલપત્ર : સત્સંગ પ્રાણ - દ્વિતીયખંડ

પ્રશ્નપત્ર-૨

(સમય : અપોરે ૨ થી ૫)

રવિવાર, ૫ જુલાઈ, ૨૦૦૮

કુલ ગુણ : ૧૦૦

(વિભાગ : ૧ - 'પ્રગટ બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ', ચતુર્થ આવૃત્તિ, ઓગસ્ટ, ૨૦૦૭ના આધારે)

પ્ર.૧ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક ઉપર નિબંધ લખો. (કુલ ગુણ : ૨૦)

નોંધ:- જે પ્રશ્નમાં બાર કે તેથી વધુ પ્રસંગો આવતા હોય તેમાં વર્ણનાત્મક અને બે થી ત્રણ લીટીમાં ઉલ્લેખ કર્યો હોય તેવા ઓછામાં ઓછા દસ પ્રસંગો જરૂરી છે.

૧. મૂક પ્રાણીની મદદે સ્વામીશ્રીની કરુણા.	
૧. પૂર્વભૂમિકા	૮૮
૨. પશુપાલકોને સ્વામીશ્રીએ આપેલી હૈયાધારણ.	૮૯
૩. ગોંડલમાં સૌ પ્રથમ ૩૫૦ ઢોરનો કેટલ કેમ્પ શરૂ કર્યો.	૯૦
૪. રતનપુરમાં તાત્કાલીક છ ખટારા ઘાસ મોકલ્યું.	૯૦
૫. સ્વામીશ્રીની હૈયાની વ્યથા અને મંથન	૯૦-૯૧
૬. કેટલ કેમ્પ સ્થાપવાની યોજના - ઢોરોને પૂરતી સગવડ	૯૧
૭. બોચાસણમાં શરદપૂર્ણિમાની સભામાં ઢોરો માટે ઘાસચારાની માગણી	૯૨
૮. ધ્યાન, ભજન, માળા આ બધું જ અત્યારે ઢોરોની સેવામાં જ છે. - સંતોને સ્વામીશ્રીની હાકલ	૯૨
૯. સંતો આજ્ઞાથી જ્યાં જાય ત્યાં બધાને અન્નકૂટની સેવાનું ફળ મળી જશે.	૯૩
૧૦. 'મારે તો લાખ ઢોર રાખવા છે'. હું ૩૦૦ સંતો કામે લગાડીશ. પશુઓનું દુઃખ તો જુઓ.	૯૩
૧૧. બીજી સંસ્થામાં આપેલા દાનનો નિષેધ ન કરવો.	૯૩
૧૨. બોટાદ, અમરેલી, ગઢડાની પાંજરાપોળોમાં ખાસ મદદ કરજો - મુંબઈના શ્રેષ્ઠીને સ્વામીશ્રીની સલાહ	૯૩
૧૩. એણે ભલે ને બડિયા લીધા, એણે એની ભૂંડાઈ ના તજી તો આપણેય ભલાઈ શું કામ તજવી ?	૯૪
૧૪. 'આપણે ઢોર રાખીએ છીએ એમાં કાંઈ ઉપકાર કરતા નથી' - સંતો - યુવકોને સ્વામીશ્રી	૯૪
૧૫. ઢોર પરત કરતી વખતે બે માસ ચાલે તેટલું ઘાસ, ચણાની ફોતરી, ઘઉંના ભૂસા અને બાજરીના પૂળાની વ્યવસ્થા કરી આપી.	૯૫
૧૬. વાતાનુકૂલિત કેટલ કેમ્પ.	૯૬
૧૭. દિવસમાં બે વાર ઢોરોને સ્નાન.	૯૬
૧૮. ઢોરોની યોગ્ય ચિકિત્સાની વ્યવસ્થા.	૯૭
૧૯. પશુમાલિકોની મંજૂરી સાથે ઢોરોના ઓપરેશનની વ્યવસ્થા, રોગ પ્રતિકારક રસી મૂકવાની વ્યવસ્થા.	૯૭
૨૦. બિમાર પશુને અલાયદા વોર્ડમાં - પરત જતી વખતે ઢોરને પરાણે ટ્રક પર ચઢાવવું પડતું.	૯૮
૨. ગુરુવચને ચૂરેચૂરા.	
૧. પૂર્વ ભૂમિકા	
૨. બધો યશ ગુરુવચને સમર્પિત - પોતાના મહત્ત્વને કચડી નાખ્યું.	૩૯
૩. પ્રગટ ભગતની પૂજામાંથી પોતાનો ફોટો કાઢી નાખ્યો.	૩૯
૪. ગોંડલ હાઈસ્કૂલના નામ સાથે યોગીજી મહારાજનું નામ.	૪૦
૫. ગુરુના પરિશ્રમને સંતો-હરિભક્તોમાં તાદૃશ્ય કરાવતા - બ્રહ્મપ્રકાશ સ્વામીને પોટલા સાથે વૉકિંગ.	૪૦,૪૧

૬.	ગુરુ અને સંસ્થાની સેવા કરનારનો મહિમા. હર્ષદભાઈ ચાવડા - ત્રિભાકાકા.	૪૨
૭.	‘યોગીજી મહારાજને મારી જગ્યાએ ગણજો.’ શાસ્ત્રીજી મહારાજના શબ્દો ક્યારેય અળગા કે ઓઝલ કર્યા નથી.	૪૪
૮.	નિંગાળા મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા વખતે યોગીજી મહારાજની ગોંડલ જવાની આજ્ઞા.	૪૫
૯.	યોગીજી મહારાજનો અમૃત મહોત્સવ ગોંડલમાં.	૪૫ થી ૪૭
૧૦.	વરસોડામાં આખી બપોર ગુરુ ભક્તિમાં જાગૃત.	૪૭
૧૧.	રાજકોટમાં યોગીજી મહારાજને રસોઈ કરી જમાડ્યા.	૪૮
૧૨.	ઉપસંહાર	
૩.	નિર્માની છતાં અન્યને માન આપનારા પ્રમુખસ્વામી મહારાજ.	
૧.	ભરવાડણ બાઈની લાગણી સમજી પોતાનો ધર્મ પણ સચવાય તે માટે હરિભક્ત દ્વારા તેની પાસે ઠાકોરજી મોકલ્યા.	૬૫
૨.	ધારીમાં હરિભક્તની વાત સાંભળવા સંડાસ નજીકની અંધારી ચાલી, અસ્વચ્છ પગથિયાં, હવાની હેરફેર વગરના દાદરા પર પંદર મિનિટ સુધી બેસીને વાત સાંભળી.	૬૫
૩.	સૌરાષ્ટ્રમાં એક હરિભક્તને પાલો બાજરો દળી આપ્યો.	૬૬
૪.	હરિભક્તના આગ્રહને કારણે બપોરે અઢી વાગે જમવાના ભાણા પરથી ઊઠીને પધરામણીએ.	૬૬
૫.	ન્યુયોર્કમાં બાળક યોગીની ફરિયાદ, ‘હું બોલ્યો પણ કોઈ સાંભળતું નથી. વાતો કર્યા કરે છે. નાના બાળકને ‘સોરી ભૂલ થઈ ગઈ.’ કહી માફી માંગી.	૬૬
૬.	અન્ય સંપ્રદાયના સંતોએ યોગીજી મહારાજના સમયમાં સંસ્થાનો વિરોધ કર્યો હતો છતાં આર્થિક સહાય માટે આવ્યા તો ઉદારતાથી આર્થિક સહાય કરી.	૬૭
૭.	સંસ્થાના પ્રમુખ તરીકે વરણી - તે જ દિવસે વાસણ ઉટકવાનું કાર્ય.	૮૩
૮.	રોમફર્ડમાં રહેતા શ્રી પરમારની માફી માંગી.	૮૪
૯.	સુવર્ણતુલા (લંડનમાં) થયા બાદ તે જ દિવસે સખત અપમાન - છતાં નમ્રતા ધારણ કરી.	૮૪-૮૫
૧૦.	કોઈપણ પ્રકારની સગવડની સ્પૃહા નહિ.	૮૫
૧૧.	ગોંડલમાં આનંદમયી માનું સંયમ સપ્તાહ - આ બેઠકમાં સ્વામીશ્રી નીચે બેસી ગયા.	૮૫
૧૨.	સૌરાષ્ટ્રમાં એક મોટા તીર્થધામમાં સ્વામીશ્રીનો તિરસ્કાર - થોડા સમય બાદ સ્વામીશ્રી અગ્રણીઓના આગ્રહથી આ તીર્થમાં પધાર્યા - કોઈપણ જાતના પૂર્વગ્રહ વિના પધાર્યા.	૮૬
૧૩.	ઈ. સ. ૧૯૫૪માં દ્વેષાગ્નિથી બળેલા સંતે સ્વામીશ્રીને ઝેર આપવા પ્રયત્ન કરેલો. છતાં ઈ. સ. ૧૯૮૩માં તેમનું અવસાન થયું ત્યાં સુધી દેખભાળ કરી.	૮૭

પ્ર.૨ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ બે ઉપર મુદ્દાસર નોંધ લખો. (કુલ ગુણ : ૨૦)

નોંધ : વર્ણનાત્મક અને બે થી ત્રણ લીટીમાં પ્રસંગના ઉલ્લેખ સાથે ઓછામાં ઓછા પાંચ પ્રસંગો હોવા જરૂરી છે.

૧.	વેર-ઝેરના શામક પ્રમુખસ્વામી મહારાજ.	
૧.	ભાઈના ખૂનીને ખતમ કરવા ઈચ્છતા યુવકનું ખુન્નસ દૂર કર્યું.	૧૩૭
૨.	મા-બાપને બતાવી દેવાના ઈરાદાથી વ્યસન તરફ વળતા યુવકને સમજાવી પાછો વાળ્યો.	૧૩૮
૩.	રોજ બે ઝૂડી પીઓ છો, તો ઓછી કરો. એ બરોબર ધીમે ધીમે છોડીશ.	૧૪૪
૪.	અમેરિકાનો ગોરા મુમુક્ષુએ સિગારેટ, દારૂ છોડવા આપેલું વચન.	૧૪૬
૫.	અજાણી યુવતી સાથે પિતાની મરજી વિરુદ્ધ લગ્ન કરવા તૈયાર થયેલો યુવક પાછો વળી ગયો.	૧૪૯
૬.	માથા ભારે ટોળીના સરદાર રામસંગ બાપુ સત્સંગી થઈ ગયા.	૧૭૧
૭.	તળાજાના જોહુકમી રિશુભા સંપૂર્ણ વ્યસન મુક્ત અને સત્સંગી બન્યા.	૧૭૨
૮.	રેડિયો અને સાયકલ તોડી નાખનાર ક્રોધી શિક્ષકનું પરિવર્તન.	૧૭૨, ૧૭૩

૯. અમદાવાદના હેરોઈન અને જાતજાતના કેફી દ્રવ્યોના વ્યસની યુવાનની સતત ત્રણ વર્ષ સુધી સંભાળ લીધી. ૧૭૪
૧૦. ઓદરકા અને કૂકડ ગામોના લોકોનું બસો વર્ષ જૂનું વેર સમાવી પરિવર્તન કર્યું. ૧૭૫
- ૨. અખંડ હરિનો સથવારો.**
૧. હરીએ, ફરીએ, બધું કરીએ પણ ભગવાનને સાથે રાખીને કરીએ એટલે નિર્વિકલ્પ સમાધિનો અનુભવ કાયમ રહે છે - ડેવિડને સ્વામીશ્રી. ૧૭૮
૨. આપ કોણ છો ? બ્રહ્મ ! સ્વામીશ્રી વિલિયમ્સને. ૧૮૦
૩. ભગવાનની ઈચ્છા છે જ અને ભગવાન જ તમને કહે છે. - સ્વામીશ્રી રાજકીય કાર્યકરને. ૧૮૦
૪. આ લોકમાં તો રહેતો જ નથી, પરલોકમાં જ રહું છું ! આ લોકમાં રહેતો હોય તો આ લોકનું બંધન હોય ને ! - સ્વામીશ્રી સંતને. ૧૮૧
૫. અમે ભગવાન રાખ્યા છે. તેથી ભર્યું ભર્યું જ છે ! નહીં તો આખી દુનિયા હોય તોય ખાલી છે ! - નડિયાદના જનમંગલ સ્વામીને. ૧૮૧
૬. મારે કોઈ વ્યવહાર નથી - અમારે તો અખંડ સ્વામિનારાયણ ભજન થાય છે - જનમંગલ સ્વામીને. ૧૮૨
૭. તમે હરતું-ફરતું દવાખાનું જોયું છે ? તેમ આ હરતું-ફરતું અક્ષરધામ છે. સ્વામીશ્રી જનમંગલ સ્વામીને - અમારે આવવા જવાનું છે જ નહિ - આ તો વચ્ચેની રમત છે. સ્વામીશ્રી વિશ્વવિહારી સ્વામીને. ૧૮૨
૮. ભગવાનનું સ્થાન તે ઘર માનીએ છીએ. એટલે કોઈ ઠેકાણે એમ નથી થતું કે આપણે અહીં આવ્યા ને આપણું ઘર પૂરું થયું. જ્યાં જઈએ ત્યાં ઘર જ છે - પ્રશ્નોત્તરીના જવાબમાં. ૧૮૯
૯. પ્રમુખસ્વામી મહારાજને સદા તેમના ઈષ્ટદેવની સાથે જોવા એ દેવો માટે પણ દુર્લભ દૃશ્ય છે - સ્વામીશ્રીના સાનિધ્યમાં હંમેશા ઈષ્ટદેવને જ અગ્રક્રમ અપાતો હોય છે. - સ્વામીશ્રી ચિંદાનંદ સરસ્વતીજી. ૧૯૩-૧૯૪
- ૩. શાસ્ત્રીજી મહારાજના લાડીલા પ્રમુખસ્વામી મહારાજ.**
૧. આ તો અમારા છે, અમને અર્પણ કરી દેજો. ૮
૨. સંસ્કૃત રૂપાવલિનો પાઠ : તું વિદ્વાન અને શાસ્ત્રી થાય એવો ખરેખરો હોંશિયાર છે. ૮
૩. આપણે માથા સાટે માથું લેવું છે. પેલો પાછો આવી ગયો એટલે એને બદલે તમે આને (શાંતિલાલને) આપો - શાસ્ત્રીજી મહારાજ. ૯
૪. ભાયલીથી રાવજીભાઈ શાસ્ત્રીજી મહારાજની ચિટ્ટી લઈને આવ્યા. ૧૦
૫. અમદાવાદમાં અંગ્રેજી ભણાવવાની વાત. ૧૦
૬. શાસ્ત્રી મહારાજનો પત્ર : ગૃહત્યાગની વાત - ગૃહત્યાગના સંજોગો. ૧૦,૧૧
૭. 'આવી ગયો ? બહુ સારું થયું ! તાવ છે તે મટી જશે. આખા શરીરને પસવાર્યું. સવારે તને પાર્ષદની દીક્ષા આપવાની છે. ૧૬
૮. અંગ્રેજી કરતાં સંસ્કૃત સારું. આપણે હવે સાધુ થયા તે સાધુ થયા પછી અંગ્રેજીનું શું કામ છે ? સંસ્કૃત ભણ્યા હોઈએ તો પછી આપણા ગ્રંથો વંચાય. આપણે એની જ કથા કરવાની છે. ૧૮
૯. અંગ્રેજી ભણવાનો વિચાર પડતો મૂકતાં મધરાતે શાંતિ ભગતને બાથમાં ઘાલીને ભેટ્યા. ૨૦
૧૦. આપણે નારાયણસ્વરૂપ નામ રાખીએ. ૨૦
૧૧. આના માટે સારા શાસ્ત્રી શોધીને ગમે તે કરીને પણ સારા વિદ્વાન થાય એમ આપણે કરો. ૨૧
૧૨. આ અક્ષરદેરી સાક્ષાત્ સ્થાન છે. બહુ સર્વોપરી છે, અહીં ભણો. પાછું જોગીમહારાજ અહીં છે. ૨૧
૧૩. અટલાદરા ચૂનો કાલવવાનું કાર્ય કરતાં શરીરે ફોલ્લાં પડ્યા. શાસ્ત્રીજી મહારાજે હાથ ફેરવવાથી રાહત થઈ ગઈ. ૨૨
૧૪. પ્રમુખપદની વિચારણા સમયે શાસ્ત્રીજી મહારાજના ઉદ્ગાર : તમે તેના દેહ સામું જુઓ છો, હું તેના જીવ સામું જોઉં છું. ૨૪
૧૫. શાસ્ત્રીનારાયણસ્વરૂપદાસને આ સંસ્થાના પ્રમુખ બનાવીને તમને ૫૦ વર્ષનું સુખ કરતો જાઉં છું. - શાસ્ત્રીજી મહારાજ છગનભાઈને ૨૪
૧૬. શાસ્ત્રીજી મહારાજનો પત્ર. ૨૪,૨૫
૧૭. 'મારી આજ્ઞા જેમ પાળતા હતા તેમ હવેથી સદ્ગુરુ શાસ્ત્રી નારાયણસ્વરૂપદાસજીની આજ્ઞામાં રહેજો ! - પ્રમુખવરણીની મીટીંગમાં. ૨૬
૧૮. જો નારાયણદા આવી જાય ને ભક્ત ચિંતામણી સંભળાવે તો મટી જાય. ૪૩

૪. સંતોના યોગ-ક્ષેમના વાહક પ્રમુખસ્વામી મહારાજ.

૧. યોગીજી મહારાજના દીક્ષિત સંતોએ યોગીજી મહારાજની ઉણપ અનુભવી નથી - એવું પ્રમુખ સ્વામીનું હેત સંતો પ્રત્યે છે - સ્વામીશ્રીમાં જ યોગીજી મહારાજને નિહાળ્યા છે. ૩૩
૨. સંત સ્વામીને સ્વામીશ્રી સારંગપુર પધારે ત્યારે દંડવત્ કરે જ. પોતે ગુરુ છતાં વડીલ સંત પ્રત્યે માન રાખનાર સ્વામીશ્રી તેથી જ સંતોના હૃદય સમ્રાટ છે. ૩૪
૩. બાલમુકુંદ સ્વામીની કીડનીમાં પથરીના ઓપરેશન વખતે નિયમિત ખબર કાઢવા સ્વામીશ્રી જતા. ૩૪
૪. ચર્તુભુજ સ્વામીની કીડનીની તકલીફના કારણ બે ગામડાં વધારે ફરીને પણ સંપૂર્ણ સારવાર કરાવવાની સ્વામીશ્રીની તૈયારી. ૩૪
૫. યોગમુનિ સ્વામીને પગમાં પાક થયો હતો ત્યારે રોજ સ્વામીશ્રી દર્શન દેવા પધારે પગે હાથ ફેરવે. ૩૪-૩૫
૬. સ્વામીશ્રી સંતોને પોતાનું આસન આપી દે, પોતાનું ગાતરિયું ઓઢાડી દે, મોડા આવનાર સંતો માટે ભોજન ઢંકાવી રખાવે - આવો વાત્સલ્ય ભાવ. ૩૬
૭. નિર્ભય સ્વામીને પ્રેમથી પોતાની પાસે જ સૂવાડ્યા. ૩૬
૮. સંતો પ્રત્યે ઊંડો પ્રેમ - તેટલી જ ક્ષમાની લાગણી પણ અગાધ - અનંતગણી ભૂલો માફ કરવાની તૈયારી. ૩૬
૯. સંતોએ દોરેલ ચિત્રો, તૈયાર કરેલ શિલ્પો, સાહિત્ય, વાનગી દરેક વસ્તુની હૃદયથી પ્રશંસા કરે. ૩૭
૧૦. ઉત્સવ - સમૈયા વખતે બધો યશ સંતોને જ આપે. સંતોનો આભાર માનતા કંઈ રૂંધાઈ જાય. ૩૭
૧૧. સંતો માટેનો આવો અગાધ પ્રેમ દ્વિગુણિત થઈને સંતો તરફથી એમને મળે એમાં કંઈ આશ્રય નથી. માટે જ તેઓ સંતોના હૃદય સમ્રાટ છે. ૩૮

(વિભાગ : ૨ ‘અક્ષરબ્રહ્મ ગુણાતીતાનંદ સ્વામી’ના વિસ્તૃત જીવનચરિત્ર નવમી આવૃત્તિ, માર્ચ, ૨૦૦૬ ના આધારે)

પ્ર.૩ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક ઉપર નિબંધ લખો. (કુલ ગુણ : ૨૦)

નોંધ : વર્ણનાત્મક અને બે થી ત્રણ લીટીમાં ઉલ્લેખ કર્યો હોય તેવા ઓછામાં ઓછા દસ પ્રસંગો જરૂરી છે.

૧. ‘ગુણાતીતાનંદ સ્વામી મૂળ અક્ષર છે’ શ્રીજીમહારાજના સ્વમુખે. ૧/૮૧થી૮૩
- ૧ ‘એવા સદ્ગુરુ તો આ ગુણાતીતાનંદ સ્વામી છે.’ તે ધામરૂપ અક્ષર તે જ આ ગુણાતીતાનંદ સ્વામી છે. - સારંગપુરમાં ફૂલદોલોત્સવ ૧/૮૩
- ૨ આ સાધુને ઓળખો છો ! આ તો અમારું અક્ષરધામ છે ઓળખી રાખજો.- વંથળીના કલ્યાણભાઈને (બે વાઘ વચ્ચે બકરીના પ્રસંગ વખતે) ૧/૮૩
- ૩ એ સાધુ તો પોતાનું સામર્થ્ય ઢાંકીને વર્તે છે. (ગોવાળ મંડળીનો પ્રસંગ) ૧/૧૦૦
- ૪ અહો ! અક્ષર તો આ લોકમાં પણ અમારી સેવામાં જ છે. (વરસાદમાં મહારાજ પર ધાબળો ધર્યો.) ૧/૧૧૧
- ૫ અમારા ધામનો પગ ખળખળિયાની બખોલમાં આવી ગયો હતો તે કાઢ્યો. ૧/૧૨૦
- ૬ ગુણાતીતાનંદ જેવા તો એ એક જ છે. (સ્વામીએ તોરો લીધો તે પ્રસંગ) ૧/૧૨૭
- ૭ ‘ગુણ વિના મોટાઈ કે ગુરુપણું આવતું નથી. (કારિયાણીના હરિભક્તોને રાજી કર્યા તે પ્રસંગ) ૧/૧૩૦-૧૩૧
- ૮ આ સાધુ તો અમારા અનાદિના સેવક મૂર્તિમાન અક્ષરબ્રહ્મ છે. (વરતાલમાં અઢાર માંદા સાધુની સેવામાં.) ૧/૧૩૯-૧૪૦
- ૯ આ અમારા મૂર્તિમાન અક્ષરધામ છે. (પંચાળા રંગોત્સવમાં મઘરીએ આરે સ્નાન કરતાં) ૧/૧૪૨
- ૧૦ એમનું સામર્થ્ય તો અપાર છે. તે અમે જ્યારે નહિ હોઈએ ત્યારે તમોને જણાશે. (પરમહંસોની વિશેષતા છતી કરી.) ૧/૧૪૬
- ૧૧ ‘નિર્ગુણ બ્રહ્મ સુલભ અતિ સગુણ ન જાણે કોઈ’ (જૂનાગઢ જતાં સ્વામીશ્રીને સ્મૃતિ ભાતું આપતાં મહારાજ) ૧/૧૬૧
- ૧૨ જેટલો અમારે અને એમને સંબંધ છે. એટલો બીજાને નથી. (નાજા જોગીયાને મહારાજે કહેલો ગુણાતીતાનંદ સ્વામીનો મહિમા) ૧/૧૬૭,૧૬૮
- ૧૩ અમારું સાક્ષાત્ અક્ષરધામ આ સાધુરૂપે આજે અહીં છે. ૧/૧૮૦
- ૧૪ જૂનાગઢના નવાબને ‘આ સાધુ અમારે રહેવાના અક્ષરધામનો અવતાર છે.’ ૧/૧૮૨
- ૧૫ આ તો અમારે રહેવાનું સાક્ષાત્ અક્ષરધામ છે માટે તેમના ચરણોમાં કોટી ગંગા, કાશી અને અનેક તીર્થો રહ્યાં છે. (શિવાનંદને પાણી પાચું તે પ્રસંગ) ૧/૧૮૭
- ૧૬ અમારું અક્ષરધામ તપવાથી અમે તપી ગયા. ૧/૧૮૭-૧૮૮

૧૭	આ મારા મૂર્તિમાન અક્ષરધામને ઠેસ વાગી.	૧/૧૮૮-૧૮૯
૧૮	અમે એમનામાં અખંડ વાસ કરીને રહ્યાં છે.(ભૂખ્યા સંતોને જમાડયા)	૧/૧૯૦
૧૯	એમની મોટપ કાંઈ આસનથી નથી કે મહંતાઈથી નથી. (શુકસ્વામી આસન શોધવા લાગ્યા ત્યારે)	૧/૧૯૧
૨૦	તેમને હું શી રીતે દૂર કરી શકું ? જ્યાં તે છે ત્યાં હું છું, અને જ્યાં હું છું ત્યાં તે છે. (અંત સમયે ગોપાળાનંદ સ્વામીને)	૧/૨૦૨-૨૦૩
૨૧	ધામ વગર એકલા ધામીની પૂજા અધૂરી ગણાય. આ ગુણાતીતાનંદ સ્વામી અમારા અક્ષરધામ છે તેમની પૂજા પણ કરો. (અંતિમ માંદગીમાં પૂજા કરવા આવેલા હરિભક્તને)	૧/૨૦૩
૨. ગુણાતીતાનંદ સ્વામીની મુમુક્ષુતા.		
૧	ગુણાતીતાનંદ સ્વામીની ત્યાગની છટા, કલ્યાણનો ખપ, આજ્ઞા પાળવાની દૃઢતાથી મુક્તાનંદ સ્વામી સ્તબ્ધ. (જમીન પર સૂવાનો પ્રસંગ)	૧/૭૬
૨	અહો ! અતિ શ્રદ્ધાળુ પુરુષ ! નથી દેહની પડી કે નથી નિદ્રાની ! (નેવાનો પ્રસંગ)	૧/૭૯
૩	સ્વામીએ રોજ ઝોળી માગવા જવું - મુક્તાનંદ સ્વામીએ સૂરતમાં કરેલો પ્રબંધ.	૧/૮૪
૪	તમ જેવા સાધુને પૂંઠ કેમ દેવાય ?(સ્વામીને તો નિરંતર મહારાજ પ્રત્યક્ષ જ)	૧/૮૪
૫	શાબાશ સાધુરામ ! તમને ધન્ય છે ! આ બસો સાધુમાં આવી સંયમ વૃત્તિવાળા તો તમે એક નીકળ્યા.	૧/૮૫
૬	આ સાધુને બાવીસવાર મળતાં કઠણ ન પડ્યું.	૧/૮૬ થી ૯૧
૭	એ સાધુ સ્વાદ તો મારી મૂર્તિનો જ લે છે. (ગોવાળ મંડળી)	૧/૧૦૦
૮	ધરમપુરના કુશળકુંવરબાની વાત મહારાજને કરવાની સ્વામીને મુક્તાનંદ સ્વામીની આજ્ઞા.	૧/૧૧૪
૯	મહારાજની મૂર્તિના દર્શન સિવાય બીજો સંકલ્પ ન હોવાથી મહારાજે પ્રસાદી આપી.	૧/૧૫૬
૧૦	આંતર-બાહ્ય સમગ્ર ઈન્દ્રિયો મહારાજના સ્વરૂપમાં કેન્દ્રીત- મહારાજનું બળ (તોરાનો પ્રસંગ)	૧/૧૨૪
૧૧	‘આ સાધુ સમજે છે. માટે તેમને કથામાં આવવા દો.’- ગીતા ઉપરના રામાનુજ ભાષ્યની કથામાં.	૧/૧૨૫
૧૨	મહારાજના દર્શન સારું પાછા પગે દોડ્યા	૧/૧૧૭
૧૩	સદાય મહારાજની મૂર્તિ દર્શનનાં જ ભૂખ્યા - પાકના લાડુનો ત્યાગ	૧/૧૧૮
૧૪	આ સાધુ અમારા અંતરનું જાણી ગયા. (કીર્તન બદલ્યું.)	૧/૧૨૮
૧૫	મહારાજની આજ્ઞાથી બે માસ સુધી બુરાનપુરમાં સ્ત્રીઓની સભામાં અંતવૃત્તિ કરી વાતો કરી.	૧/૧૩૬
૧૬	‘આપે ગારાવાળાં શરીર જેનાં હોય તેને મળવાનું કહ્યું હતું. આજ્ઞા વિરુદ્ધ કેમ અવાય ?	૧/૧૪૬
૧૭	‘મહારાજ પાસેનો ધાબળો જાડો અને બરછટ છે. તો તમે તે માગી લો.’ મુક્તાનંદ સ્વામી સ્વામીશ્રીને.	૧/૧૪૨
૧૮	‘આવા ફકીર તો આખી દુનિયામાં દેખ્યા નહિ.’ - માણાવદરના નવાબ.	૧/૨૨૫
૩. દયાનિધિ અને ક્ષમાનિધિ - ગુણાતીતાનંદ સ્વામી.		
૧	‘જીવ તો એવા જ હોય, આપ કૃપા કરો તો જ જીવ સુધરે.’- મહારાજ શાંતાનંદને ભેટ્યા.	૧/૯૧
૨	‘તને એકે રાફડિયો યાદ ન આવે અને તું સત્સંગી થા.’	૧/૧૦૧
૩	દરબારને ઘેર દીકરો થાય અને તે ડેલીમાં આપણો ઉતારો થાય.- દરબાર સત્સંગી થયા.	૧/૧૦૭
૪	‘અમે તો જીવ તે અવળા જ હોઈએ પણ આપ આવી દયા કાયમ રાખજો.’-સાવરના ઊગાખુમાણ	૧/૪૧૯
૫	કેરિયાના ભગુભાઈ નિર્દોષ છૂટીને આવ્યા.	૧/૩૮૦
૬	સાધુ હરિપ્રસાદદાસનો ગર્વ ઊતરી ગયો. ‘હું તો કદાપિ માંદો ન જ પડું, ’- જોડની ના પાડી.	૧/૩૫૭
૭	ચાલો મેલીને ઊજળી કરીએ.	૧/૪૪૭,૪૪૮
૮	હરજીવન વ્યાસની રક્ષા. રૂપિયા રપના ભાવે બેકળશી જાર મળી.	૧/૪૮૧
૯	તડગામના રામજીશેઠની મોતૈયાની રસોઈ.- વિશુદ્ધાનંદ બ્રહ્મચારીથી ચાસણી ન થઈ.	૧/૫૧૨
૧૦	ખીમા ભગતના દીકરા રામનું જીવન સુધાર્યું.	૧/૫૧૫
૧૧	હળદી જરદી નવ તજે ખટરસ ન તજે આમ.	૨/૨૮૫
૧૨	આંકડિયામાં કાનો અને કૂકો વાણિયાને બદરિકાશ્રમમાં તપ કરવા મોકલ્યા.	૨/૨૯૫ થી ૨૯૬
૧૩	બ્રહ્મચારીને ભારે શણગાર ધરાવવાની ના.- જૂનાગઢનો દિવાન દર્શને, હારની માંગણી.	૨/૩૦૫ થી ૩૦૬
૧૪	ગામ કડિયાના વણિક ભીમજીભાઈના ભાઈના પાપનું પ્રાયશ્ચિત કરાવી ધામમાં મોકલ્યા.	૨/૩૧૦ થી ૩૧૨
૧૫	ગોપાળદાદાને સ્વામીશ્રીએ આપેલી ધીરજ.	૨/૩૩૭

પ્ર.૪ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ બે ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (કુલ ગુણ : ૨૦)

નોંધ : જે પ્રશ્નમાં વધારે પ્રસંગો આવતા હોય તેમાં વર્ણનાત્મક અને બે થી ત્રણ લીટીમાં પ્રસંગના ઉલ્લેખ સાથે પાંચ પ્રસંગો આપવા જરૂરી છે.

૧. નિયમ-ધર્મ પળાવવાના આગ્રહી ગુણાતીતાનંદ સ્વામી.
 - ૧ પંચવર્તમાન - નિષ્કામ, નિર્લોભ, નિર્માન, નિઃસ્વાદ, નિઃસ્નેહ.
 - ૨ નિષ્કામ : (૧) દષ્ટિ સંયમ - સૂરતમાં દરરોજ ઝોળી માગવા છતાં ઉપવાસ ન પડતો. ૧/૮૪
(૨) તમને એવા સાધુ આપીશ કે તમારાથી છૂટા નહિ પડે. ૧/૧૫૫
(૩) મહારાજની આજ્ઞાથી બુરાનપુરમાં સ્ત્રીઓની સભામાં બે માસ સુધી અંતર્વૃત્તિ કરી વાતો કરી. ૧/૧૩૬
 - ૩ નિર્લોભ : -(૧) બીજા માટે પણ ઝીણા પોતનું વસ્ત્ર પોતા પાસે ન રાખ્યું. ૧/૧૨૮
(૨) પાકના લાડુનો ત્યાગ ૧/૧૧૮
(૩) સ્વામીશ્રી સિધ્ધિઓને ગુજરાત મોકલે છે. ૧/૩૫૫
 - ૪ નિર્માન : (૧) આસનથી મોટપ નથી. ૧/૧૮૦
(૨) ઊગાખુમાણ દ્વારા અપમાન છતાં તેમને ઘેર પુત્ર થાય તેવો શુભ સંકલ્પ. ૧/૧૦૭
(૩) સાધુથી ચાંદીના મ્યાનામાં ન બેસાય. ૧/૪૧૪
(૪) વરતાલની સભામાં અપમાન ૨/૨૮૪, ૨૮૫
(૫) ગોપાળદાદા દ્વારા સભામાં અપમાન અને નિડરતાપૂર્વક સત્યવાતની રજૂઆત કરતા સ્વામીશ્રી ૨/૩૩૬
(૬) 'તમારાથી નવરા રહેવાતું નથી.' કુંજવિહારીદાસ - 'સ્વામી ! તમારાથી જંપાતું નથી' ૨/૩૪૪
રઘુવીરચરણદાસ (ધર્મશાળા ઉપરનો મેડો પૂરો કરવા માણસ માંગ્યા ત્યારે)
(૭) શું એ બધા જ તમારી ખરી સેવા કરે છે ને બીજું કોઈ કરતું નથી. - હરગોવિંદદાસ ૨/૩૪૬
(૮) 'ના તેમને કોઈને સાથે લઈ જવાના નથી. તેમના વગર બીજાઓને લઈ જાવ.- રઘુવીરચરણદાસ ૨/૩૪૬
 - ૫ નિઃસ્વાદ : - (૧) 'હું તો રોટલો અને કઢી જ જમીશ. અમે કાંઈ લાડુ જમવા આવ્યા નથી.' વસ્તા પટેલને ઘેર જમવા ગયા ત્યારે. ૧/૨૩
(૨) મૂળજીને કોઠાં, બોર, આમલી વગેરે ઉપર જ રુચિ. ૧/૨૭
(૩) નાઘેર દેશમાં હરિભક્તોના આગ્રહથી ટોપરા ને દૂધ જમ્યા. - જીવન પર્યંત દૂધનો ત્યાગ. ૧/૮૨
(૪) પાકના લાડુનો ત્યાગ. ૧/૧૧૮
(૫) તમારો તાલ અમારે વીંખી નાખવો જોઈએને ? (છાશમાં પાણી નાખ્યું) ૧/૨૨૪
(૬) તેમાં કાંઈ તમારો હાથ ચીકણો થાય તેમ નથી.- સ્વામીશ્રીની ડબ્બીમાં શંકાશીલ સંતે હાથ નાખ્યો ત્યારે. ૧/૫૦૨
(૭) અમે તો ખૂરમા અને છાશ જમીએ છીએ. (નાગર ભક્તનો રસાસ્વાદ કાઢ્યો.) ૧/૫૦૪
(૮) અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજના સમ છતાં ભાતભાતનાં ભોજનનો ત્યાગ. ૨/૩૩૪
 - ૬ નિઃસ્નેહ :-
(૧) 'હું તો સાધુ થવાનો છું. - સાકરબાને ૧/૨૨
(૨) આપણે શું કરવા આવ્યા છીએ ને શું થાય છે ? - તત્કાળ ગૃહત્યાગ. ૧/૬૬
(૩) અંતરમાં તો બીજું છે જ ક્યાં ? ૧/૬૭
(૪) આચાર્ય અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજની મહોબ્બનો ત્યાગ. - સોનાના થાળમાં જમવાની ના. ૨/૩૩૩
 - ૭ ઉપસંહાર : સ્વામીના તો અમે નિરંતરના જામીન છીએ. ૧/૧૬૫
 ૨. સં. ૧૯૨૨માં વરતાલમાં ગુણાતીતાનંદ સ્વામીનું અપમાન.
 ૧. વડતાલમાં બોલ્યા વિના રહેશે નહીં ને તારાથી તે ખમાશે નહીં. માટે તું અહીં જ રહે. ૨/૨૭૮
- સ્વામીશ્રી પ્રાગજી ભક્તને.
 ૨. સ્વામી તો મંદિર ઉજ્જડ કરીને વાડીએ ગયા છે. - ભીમજી કોઠારી. ૨/૨૮૦
 ૩. તમે જૂનાગઢ પાછા જાવ. મારું અપમાન થશે તે તમારાથી પણ ખમાશે નહીં. - સ્વામીશ્રી જાગાભક્તને ૨/૨૮૦
 ૪. કરુણાનંદ બ્રહ્મચારી :- આ ગુણાતીતાનંદ સ્વામીની લોકો ભગવાનની જેમ પૂજા કરે છે. તેમને કેમ કોઈ કંઈ કહેતું નથી. ૨/૨૮૪
 ૫. મને કોઈ શુકજી કહેશે નહિ સ્વામી ! તમને બધા અક્ષર માને છે તે તમે અક્ષર મનાવશો નહિ. - શુકમુનિ. ૨/૨૮૪
 ૬. પ્રભુ તો એક શ્રીજી મહારાજ છે તેથી કોણે ય પ્રભુ થવાશે નહીં. - સ્વામીશ્રી ૨/૨૮૪
 ૭. સભામાં મોટાનું અપમાન થાય છે તેથી ઘણાનું ભૂડું થશે. - શાસ્ત્રી બળરામદાસજી આચાર્ય મહારાજને ૨/૨૮૪

૮. સ્વામીશ્રીને આ રીતે ઠપકો આપવો અને અસભ્ય રીતે બોલવું તેમાં તમારી લાયકાત છે? - સીંજીવાડાના પ્રભુદાસ ૨/૨૮૪
૯. 'હળદી જરદી નવ તજે'.....શુક્રમુનિના સાધુને સ્વામીશ્રીએ હાર પહેરાવ્યો. ૨/૨૮૫
૧૦. સદ્ગુરુ સંતોએ સ્વામીશ્રીનું કરેલું પૂજન. ૨/૨૮૫
૧૧. સ્વામી ! અમારું બોલ્યું માફ કરજો. - શુક્ર સ્વામી. ૨/૨૮૫
૧૨. પ્રાગજીને વિમુખ કરવાનો તો મેં ઠરાવ કર્યો છે. ૨/૨૮૬
૧૩. આ ફેરે વરતાલવાળાએ બહુ કરી. - કેશવલાલ શેઠ બોટાદ. ૨/૨૮૯
૧૪. તમારી તેમણે ખોટ પડવા દીધી નથી માટે તે વાત હવે જવા દો. - સ્વામીશ્રી સિદ્ધાનંદ સ્વામીને. ૨/૨૮૯
૧૫. માધવ ! જેમ છોતેરાનો મેહ વરસે તેમ શબ્દના કરા પડ્યા - સ્વામીશ્રી ૨/૨૯૦
૧૬. એ તો હું સહન કરું પણ જગતના જીવથી સહન ન થાય. ૨/૨૯૦
૩. સોરઠ વિચરણમાં ભગવતપ્રસાદજી મહારાજને સમજાયેલો ગુણાતીતાનંદ સ્વામીનો મહિમા.
૧. સોરઠના હરિભક્તોનું વંધળી પધારવા માટે આચાર્ય મહારાજને આમંત્રણ - શરીર ઠીક રહેતું ન હોવાથી ના. ૨/૩૧૨
૨. ઊલટીયે બંધ થઈ જાય અને લાલજી પણ થાય - સ્વામીશ્રીના વચન - આચાર્ય મહારાજની વિચરણ માટે હા. ૨/૩૧૨
૩. સ્વામીએ આપેલો પેંડો જમ્યા - આપ શીરો-પૂરી જમો કાંઈ નહીં થાય - સ્વામીની ઈચ્છાથી જમ્યા તો ઊલટી થઈ નહીં. - આચાર્ય મહારાજને સ્વામીશ્રીનો પ્રતાપ સમજાયો. ૨/૩૧૩
૪. એ બધું કોના હાથમાં છે ? સમઢિયાળાના ભાયાભાઈને ઘેર આચાર્ય મહારાજ પધરામણી. ૨/૩૧૫
૫. સ્વામીશ્રીના આસને સભા - રસ્તામાં સ્વામીશ્રીની ગાડી પાછળ વાતો સાંભળવા આડેધડ ચાલતા હરિભક્તો. ૨/૩૧૮
૬. રાજુલામાં મહારાજને ઊલટીઓ શરૂ થઈ ગઈ - આ કોનો દેશ - ગઢડાનો અમારે માથે નહીં. ૨/૩૨૨
૭. સ્વામી તો માવતર છે માટે એમણે જે કર્યું તે ઠીક જ કર્યું છે - આચાર્ય મહારાજ પવિત્રાનંદ સ્વામીને. ૨/૩૨૨
૪. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી ઉપશમમાં
૧. એકાએક ઉપશમમાં ઉતરી ગયેલા સ્વામીશ્રી. ૧/૪૫૩
૨. ગામડે ફરવા ગયેલા સંતમંડળ અને હરિભક્તો જૂનાગઢ તરફ. ૧/૪૫૪
૩. આખાના લાડકીબાએ સમાધિમાં મહારાજને કરેલી પ્રાર્થના. ૧/૪૫૪
૪. લાડકીબાનું વચન માન્ય રાખી યોગેશ્વરદાસ સ્વામી તથા મંડળના સૌ સાધુઓ જમ્યા. ૧/૪૫૪
૫. જોરા ભક્તને લાડકીબાની સમાધિની થયેલી પ્રતીતિ. ૧/૪૫૫
૬. ચોથે દિવસે સાંજે સ્વામીશ્રીએ કરેલી જ્ઞાનવાર્તા. ૧/૪૫૪-૪૫૫
૭. જ્ઞાનની ગાંસડિયો પાછી લઈ ગયા. ૧/૪૫૬
૮. બ્રહ્માકાર વૃત્તિઓ થવાથી ગ્રંથિઓ ગળી વાસનાનો નાશ થઈ જાય છે. ૧/૪૫૭
૯. આ બ્રહ્મ તે કેવું છે ? - આત્માનો આશ્રમ બ્રહ્મ છે. ૧/૪૫૭-૪૫૮
૧૦. અકારણ દયા કરી ઠાકોરજીના દર્શને પધાર્યા અને બાઈ હરિભક્તોને દર્શન થયાં. ૧/૪૫૮
૧૧. સૌને બ્રહ્માકાર થવાની ચાવી બતાવી. ૧/૪૫૮
૧૨. લાડુ ડોશીની પ્રાર્થના સાંભળી મહારાજે અમને રાખ્યા. ૧/૪૫૯
૧૩. લાડુમાના દીકરાઓને સ્વામીશ્રીએ કહ્યું 'હવે આડા ફરશો તો સમાધિ બંધ થઈ જશે.' ૧/૪૫૯
૧૪. સ્વામીની તો હજુ સત્સંગમાં સૌને જરૂર છે. એ ઉદાસ થાય તો રાંકના હાંડલા ભાંગી જાય. ૧/૪૫૯

(વિભાગ : ૩ નિબંધ : સામાન્ય જ્ઞાન)

પ્ર.૫ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક ઉપર નિબંધ લખો. (કુલ ગુણ : ૨૦)

નોંધ :- નિબંધ એ મૌલિક વિષય છે, તેનાં ઉપર આપેલ મુદ્દા ઉપરાંત બીજા ઘણાં પાસા આવરી શકાય છે. જેવા કે મૌલિકતા, સંપ્રદાય તથા અન્ય સંપ્રદાય વિષયક જ્ઞાન, કથાવાર્તાને આધારે વિષય વસ્તુની વિશેષ છણાવટ, અન્ય આધારભૂત સાહિત્યનો સહારો વિગેરે મુદ્દાઓનો સમાવેશ થઈ શકે છે.

૧. પાંચ ખંડોની ધરતી પર સ્વામિનારાયણીય સંસ્કાર ધ્વજ : હિન્દુ ધર્મની જાળવણીના પ્રકાર - મંદિર, શાસ્ત્ર, સંત - ગુલામ સ્વરૂપે ગયેલા અભણ હિન્દુઓને રામાયણ વગેરે શાસ્ત્રોની ચોપાઈઓ કંઠસ્થ - ભાવિપેઢીમાં આ સંસ્કારની જાળવણી માટે મંદિરોનો વિચાર - ફળ સ્વરૂપે હિન્દુ સંસ્કારોમાં જરાય ઓટ આવી નથી - આ અભિગમ સાથે સ્વદેશ અને વિદેશમાં પ્રમુખસ્વામી મહારાજે ધર્મમંદિરોની સર્જેલી પરંપરા - આફ્રિકામાં મંદિરો - ઈંગ્લેન્ડમાં મંદિરોની શરૂઆત

- લંડન સ્વામિનારાયણ મંદિર - અમેરિકા અને ઓસ્ટ્રોલિયા ખંડમાં મંદિરો - ન્યુઝીલેન્ડ, આરબ દેશો એમ સાતેય સમંદરને તીરે શુદ્ધ સ્વામિનારાયણ ઉપાસનાના ઘંટનાદ ગૂંજી રહ્યા છે - સન નેવર સેટ્સ ઈન બ્રિટીશ એમ્પાયર સૂત્રને બદલે બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિરોમાં આરતીનો ઘંટારવ ક્યારેય અટકતો નથી.

૨. **વૃદ્ધ છતાં યુવાન પ્રમુખસ્વામી મહારાજ :** અવસ્થા પ્રમાણે કાર્ય ભેદ - સ્વામીશ્રી વૃદ્ધ છતાં હરિભક્તોના સંકલ્પ પૂરા કરવા યુવાનની જેમ કરેલું વિચરણ અને કાર્ય - પ્રસંગો. મોરબી હોનારતના સ્થળેથી રાત્રે અમદાવાદ - અમદાવાદથી ઠીકરયા મણિભાઈ સલાડવાળા ધામમાં પધાર્યા હતા ત્યાં - હાર્ટએટેક પછી પાંચે ખંડોનું વિચરણ - ૧૯૮૫માં તાવ સાથે ૨૦ દિવસમાં ૮૫ ગામોમાં વિચરણ - ફિલાડેલ્ફિયામાં આખી રાત પધરામણી - સાબરકાંઠામાં ૨૭ દિવસમાં ૮૭ ગામો, સૂરતમાં ૨૦ દિવસમાં ૮૦ ગામો, સંસ્થાના પ્રમુખ તરીકેની કોઈ સવલતો સ્વીકારતા નહિ.

૩. **સુખી થવાનો સરળ માર્ગ - આજ્ઞાપાલન :** સાધક કે જેને ભગવાન પામવાની ઈચ્છા છે - તેને સંતની આજ્ઞાનું મહત્ત્વ - મનધાર્યા પ્રયત્નો જોઈએ તેવું ફળ આપી નથી શકતા - આજ્ઞા અને ઉપાસના બે પાંખો છે - આજ્ઞા શું ? શિક્ષાપત્રી, સર્વે સત્સંગીઓ માટે - ત્યાગીઓ માટે વિશેષ આજ્ઞા ધર્મામૃત અને નિષ્કામશુદ્ધિ - તેમાં પણ ભગવાનના અખંડ ધારક એવા જે સંત આપણા હિતને અર્થે જે વચન કહે તે પ્રમાણે રહેવું તે પણ આજ્ઞા - તેનાથી વ્યવહારિક રીતે અને આધ્યાત્મિક રીતે સુખી થવાય છે. દૃષ્ટાંત - ભાદરાના આઠ કણબીઓને શ્રીજીમહારાજનો આજ્ઞાપત્ર - ભગતજીએ સ્વામીનું એક પણ વચન હેઠું પડવા ન દીધું - આજ્ઞા પળે તેટલી વાસના બળે - વાસના બળે તેટલા સુખી થવાય - આજ્ઞા પાળવામાં સર્વે વાત આવી જાય. મુખ્ય આજ્ઞા 'નિજાત્માનં બ્રહ્મરૂપં ...'

